
20 ชุมชนต้นแบบ
โจทย์จริงจากพื้นที่
สู่การสร้างนวัตกรรมโดยเยาวชน
TOYOTA
สวทช NSTDA
NANOTEC
ลดเปลี่ยนโลก

01 | วิสาหกิจชุมชนใบตอง
คลองกระจง

อำเภอ: ศรีสัชนาลัย | จังหวัด: สุโขทัย

ลักษณะพื้นที่

ชุมชนเกษตร อยู่ติดแม่น้ำยมส่งผลให้มีความอุดมสมบูรณ์ และเหมาะต่อการทำการเกษตรกรรมโดยเฉพาะการปลูกกล้วยจะมีและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

- ในพื้นที่มีการนำใบตองต้นกล้วยและก้านกล้วยที่เหลือจากการเก็บเกี่ยวไปทิ้งหรือกองในแปลงซึ่งเป็นวิธีการที่ช่วยลดการเผาแต่ยังสามารถนำวัสดุเหล่านี้กลับมาใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าได้มากกว่านี้
- กระบวนการแปรรูปขั้นตอนยังต้องใช้พลังงานไฟฟ้าและยังขาดระบบพลังงานทดแทนและเทคโนโลยีที่ช่วยลดการใช้พลังงาน
- ผลิตภัณฑ์ชุมชนมีศักยภาพในการใช้วัสดุธรรมชาติแต่ยังต้องพัฒนากระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ให้ลดของเสียและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- เยาวชนยังมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการนำปัญหาทรัพยากรในชุมชนมาพัฒนาเป็นนวัตกรรมได้มากขึ้น

02 | วิสาหกิจชุมชน หัตถกรรมสร้างอาชีพ ตำบลห้วยไร่

อำเภอ: หล่มสัก | **จังหวัด:** เพชรบูรณ์

ลักษณะพื้นที่

ชุมชนชนบท ลักษณะเป็นภูเขาและที่ราบเชิงเขา มีป่าชุมชน 3 แห่ง และมีอ่างเก็บน้ำห้วยขอนแก่น

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

1. อุทกภัย และน้ำท่วมซ้ำซาก
2. การจัดการขยะมูลฝอย (พลาสติกและโฟม)
3. มลพิษอากาศ ทั้งฝุ่น PM2.5 และการฉีดพ่นสารเคมีทางการเกษตร
4. การตัดไม้ทำลายป่า

03 | ชุมชนบ้านใหม่เด่นไม้ซุง

อำเภอ: บ้านตาก | **จังหวัด:** ตาก

ลักษณะพื้นที่

ชุมชนชนบท ทำเกษตรกรรม ลักษณะเป็นพื้นที่ภูเขาและที่ราบสูง และมีที่ราบลุ่มบริเวณลำห้วยแม่สลิด มีป่าชุมชน

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

1. มลพิษทางอากาศและฝุ่นละอองฝุ่น PM2.5 จากการเผาป่า
2. ปัญหาขยะมูลฝอย
3. สารพิษทางการเกษตร

04 | ชุมชนบ้านบ่อเบี้ย

อำเภอ: บ้านโคก | **จังหวัด:** อุตรดิตถ์

ลักษณะพื้นที่

ชุมชนชนบท ลักษณะเป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำ ภูเขาสูงชันสลับซับซ้อน มีที่ราบบริเวณเชิงเขาบ้างเล็กน้อย สามารถทำนาได้เป็นบางส่วน ปลูกข้าวโพด ถั่วเหลือง มีบ่อเกลือโบราณ อยู่ติดประเทศลาว มีจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนช่องมหาราช

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

1. การเผาวัชพืชเหลือใช้ทางการเกษตร ทำให้เกิดฝุ่นละออง และมลพิษทางอากาศในช่วงฤดูแล้ง
2. ขยะในครัวเรือน และการกำจัดขยะพลาสติกในบางหมู่บ้านที่ยังไม่เป็นระบบ
3. การใช้สารเคมีทางการเกษตรปริมาณมาก
4. หมอกควันข้ามแดนจากฝั่งลาว
5. น้ำหลากเข้าในพื้นที่บ้านบ่อเบี้ย ตำบลบ่อเบี้ย ส่งผลให้ดินโคลนท่วมขังในบ้านประชาชน

05 | ชุมชนบ้านท่าบ่อใต้

อำเภอ: เมือง | **จังหวัด:** อุบลราชธานี

ลักษณะพื้นที่

ชุมชนบางส่วนที่ยังคงสภาพพื้นที่ทุ่งนา ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และบางพื้นที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อเก็บกักน้ำ มีการทำสวน ทำนา เลี้ยงสัตว์

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

1. ขยะถุงกำพร้ามีปริมาณมาก
2. ไม่มีพื้นที่ปลูกต้นไม้ (พื้นที่สีเขียวในชุมชนจำกัด)
3. ฝุ่นละอองและมลพิษทางอากาศ (จากการเผาหรือการคมนาคม)

06 | ชุมชนบ้านหนองยาว

อำเภอ: จอมพระ | **จังหวัด:** สุรินทร์

ลักษณะพื้นที่

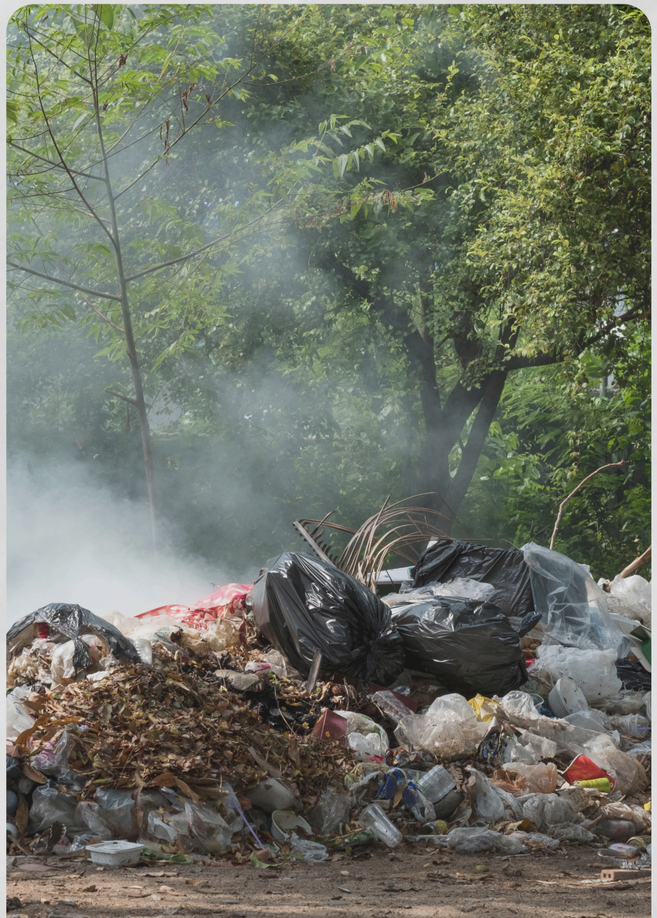
ชุมชนชนบท ลักษณะเป็นที่ราบถึงเกือบราบ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทุ่งนา ใช้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีป่าชุมชนหนองเสม็ด ทำนา ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ทอผ้าไหม

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

1. ขยะจากการลักลอบทิ้งขยะในป่าชุมชนหนองเสม็ด
2. การใช้สารเคมีในการเกษตร
3. ภัยแล้ง
4. การเผา หลังจากฤดูการเก็บเกี่ยว
5. การทิ้งสีเคมี จากการย้อมผ้าสู่พื้นดิน อาจทำให้เกิดสารเคมีตกค้างในธรรมชาติ

07 | ชุมชนวัดหอไตรปิฎการาม

อำเภอ: เมือง | **จังหวัด:** กาฬสินธุ์

ลักษณะพื้นที่

ชุมชนเมืองที่มีวัดเป็นศูนย์กลาง

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

1. การจัดการขยะอันตรายในชุมชน
2. ฝุ่น PM2.5

08 | ชุมชนบ้านพิมานหมู่ที่ 3

อำเภอ: นาแก | **จังหวัด:** นครพนม

ลักษณะพื้นที่

ชุมชนชนบท ลักษณะเป็นพื้นที่ติดภูเขาและลุ่มน้ำ มีแม่น้ำก่ำไหลผ่าน มีการทำสวนยาง ปลูกข้าว

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

1. ขยะในชุมชนมีปริมาณมาก
2. การจัดการขยะต้นทางยังไม่ดี
3. ขยะเศษอาหารมีปริมาณมาก

09 | กลุ่มเกษตรปลอดภัย ต.ห้วยขุนราม

อำเภอ: พัฒนานิคม | **จังหวัด:** ลพบุรี

ลักษณะพื้นที่

ชุมชนเกษตร ลักษณะเป็นที่ราบเนินและที่ราบเชิงเขา ตำบล เหมาะแก่การปลูกพืชไร่สำคัญ เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ และอ้อย

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

1. การจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร (อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์)
2. การการจัดการวัสดุทางการเกษตรในช่วงราคาตกต่ำ ทั้ง พืชผัก และผลไม้

10 | วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่เกษตรสมัยใหม่ (ข้าว)
ตำบลเดิมบาง

อำเภอ: เดิมบางนางบวช | **จังหวัด:** สุพรรณบุรี

ลักษณะพื้นที่

ชุมชนชนบท ลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การปลูกข้าว ทำไร่ ทำสวน มีแม่น้ำท่าจีน (แม่น้ำสุพรรณบุรี) เป็นแม่น้ำสายหลักไหลผ่าน

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

1. ฝุ่นละออง PM 2.5
2. ภัยแล้ง

11 | วิสาหกิจชุมชน
กลุ่มเกษตร 2005

อำเภอ: เมืองนครปฐม | **จังหวัด:** นครปฐม

ลักษณะพื้นที่

ชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท ลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม ดินน้ำอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

1. การใช้สารเคมีในการเกษตรปริมาณ
2. สัตว์น้ำในลำคลองลดลง
3. เมล็ดพันธุ์พืชผักสวนครัวไม่สามารถทำพันธุ์ต่อได้
4. ขยะในชุมชน
5. เผาเศษวัชพืช/ใบไม้/เศษเหลือใช้

12 | กลุ่มเกษตรกรชาวนาตำบลท่าข้าม

อำเภอ: ค่ายบางระจัน | **จังหวัด:** สิงห์บุรี

ลักษณะพื้นที่

ชุมชนชนบท ลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่มอยู่ในเขตชลประทาน มีแม่น้ำน้อยไหลผ่าน ประชาชนทำอาชีพค้าขายและทำการเกษตร

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

1. ขาดแหล่งน้ำสำรองของตนเอง ทำให้ไม่สามารถวางแผนการผลิตได้สอดคล้องกับสภาพอากาศ
2. สมาชิกยังไม่มีการนำเทคโนโลยีในการลดต้นทุนไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง
3. ขาดการวางแผนการเพาะปลูกให้สอดคล้องกับสภาพอากาศที่แปรปรวน
4. ทำเกษตรเชิงเดี่ยว เสี่ยงต่อดินเสื่อมสภาพ
5. ไม่มีระบบบริหารจัดการน้ำ เพื่อการใช้น้ำอย่างคุ้มคุณค่า

13 | วิสาหกิจชุมชนพัฒนาทรัพยากรชีวภาพตำบลวันยาว

อำเภอ: ขลุง | **จังหวัด:** จันทบุรี

ลักษณะพื้นที่

ชุมชนชนบททำเกษตรกรรมและการทำสวนผลไม้ เช่น เงาะมังคุด ทุเรียน สละ ฯลฯ มีพื้นที่ป่าชายเลนบริเวณแม่น้ำเวฬุ ชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์จากพื้นที่ส่วนนี้ด้วยการดักลอบปู หากุ้ง หาปลา เลี้ยงหอย

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

1. ขยะพลาสติกและขยะชุมชน
2. การใช้ไฟฟ้าที่มาจากพลังงานฟอสซิลทำให้เกิดก๊าซเรือนกระจก
3. การลดจำนวนของทรัพยากรชีวภาพในชุมชน โดยเฉพาะส้มมะปี๊ด

14 | วิสาหกิจชุมชนสมุนไพร
บ้านคลองอาราง

อำเภอ: เมืองสระแก้ว | **จังหวัด:** สระแก้ว

ลักษณะพื้นที่

ชุมชนชนบท พื้นที่เป็นที่ราบเนินเขา และมีที่ราบลุ่ม เหมาะสมกับการปลูกพืชไร่ ทำนาปี ทำสวนปลูกพืชเศรษฐกิจ ทำไร่ยูคาลิปตัส

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

1. ขยะเปียกจำนวนมาก
2. ขยะยังไม่ได้คัดแยกเป็นรูปธรรม
3. ขยะอันตรายถูกทิ้งอย่างไม่ถูกวิธี

15 | วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยว
บ้านน้ำเชี่ยว

อำเภอ: แหลมงอบ | **จังหวัด:** ตราด

ลักษณะพื้นที่

ชุมชนประมง ตั้งอยู่ในพื้นที่ราบชายฝั่งและพื้นที่ลุ่มริมคลองน้ำเชี่ยว เป็นชุมชน 2 ศาสนา พุทธและมุสลิม มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

1. ขยะจากทะเลและขยะในชุมชน
2. การทิ้งน้ำเสียลงในคลอง

16 | วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตมะม่วงนอกฤดูบ้านมาบเหียง

อำเภอ: ศรีมหาโพธิ | **จังหวัด:** ปราจีนบุรี

ลักษณะพื้นที่

ชุมชนชนบทเกษตร เป็นที่ราบลุ่มเหมาะสำหรับการเกษตร ดินดี น้ำพอเพียงสำหรับการเพาะปลูกมีความอุดมสมบูรณ์ดี และที่อยู่อาศัยตั้งเป็นกลุ่มบ้าน ส่วนใหญ่ทำสวนมะม่วง

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

1. ขยะจากครัวเรือน
2. ของเหลือจากพื้นที่เกษตรกรรม (กิ่งจากการตัดแต่ง)

17 | วิสาหกิจชุมชนผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรพรีเมี่ยมวังตะกอ

อำเภอ: หลังสวน | **จังหวัด:** ชุมพร

ลักษณะพื้นที่

ชุมชนกึ่งเมือง และพื้นที่สวนผลไม้ ลักษณะเป็นพื้นที่ลุ่ม พื้นที่ลาดเอียง และมีแม่น้ำหลังสวนตัดผ่าน

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

1. การจัดการขยะที่ไม่ได้แยกประเภท (ขยะทั่วไป, ปัญหาขยะที่เกิดจากล้งรับซื้อผลไม้)
2. การจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร (เปลือกทุเรียน, เปลือกมังคุด)
3. การจัดการสารเคมีที่ใช้ในภาคการเกษตรและภาคธุรกิจที่ส่งผลต่อแหล่งน้ำในพื้นที่

18 | วิสาหกิจท่องเที่ยวชุมชน
บ้านมดตะนอย

อำเภอ: กันตัง | **จังหวัด:** ตรัง

ลักษณะพื้นที่

ชุมชนประมงพื้นบ้านชายฝั่งติดทะเลฝั่งอันดามัน พึ่งพาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยเฉพาะระบบนิเวศหญ้าทะเล มีพื้นที่ป่าชายเลน 3,200 ไร่ มีกิจกรรมท่องเที่ยวโดยชุมชน การแปรรูปสัตว์น้ำ

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

1. การเสื่อมโทรมและลดลงของระบบนิเวศหญ้าทะเลและความหลากหลายทางชีวภาพ
2. ขยะชายฝั่ง
3. การกัดเซาะชายฝั่งและผลกระทบจากคลื่นพายุ
4. การลดลงของทรัพยากรสัตว์น้ำและแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำ

19 | วิสาหกิจชุมชนโรงขยะเพื่อสังคมแหลมสัก

อำเภอ: อ่าวลึก | **จังหวัด:** กระบี่

ลักษณะพื้นที่

ชุมชนกึ่งชนบทกึ่งศูนย์กลางบริการของตำบล ติดชายฝั่งทะเลอันดามัน มีท่าเรือ ชุมชนเก่าแก่ย่านตลาด กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทำประมง แปรรูปสัตว์น้ำ ปลูกปาล์มน้ำมัน ยางพารา

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

1. ขยะทะเลและเครื่องมือประมงตกค้าง
2. การบุกรุกและเสื่อมโทรมของทรัพยากรป่าชายเลนและเครื่องมือประมงผิดกฎหมาย
3. การจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสียในครัวเรือน/ย่านชุมชนชายฝั่ง

20 | อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) ม.2 บ้านบางเทา

อำเภอ: ถลาง | **จังหวัด:** ภูเก็ต

ลักษณะพื้นที่

ชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบท ผสมผสานระหว่างวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวมุสลิมใต้ และเมืองท่องเที่ยวระดับลักชัวรีของภูเก็ต

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

1. ขยะมูลฝอย
2. น้ำเสีย
3. ฝุ่นจากการก่อสร้าง